

Nr 158.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1953/54 till Armén: Remontering jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 52, s. 71—74 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 2 januari 1953) föreslagit riksdagen att dels besluta, att under år 1957 av arméförvaltningen skall inköpas omkring 450 varmblodiga remonter, dels ock till Armén: Remontering för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald* (I: 109) och den andra inom andra kammaren av herrar *von Friesen* och *Swedberg* (II: 264), i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställts, att beslut om arméns inköp av varmblodiga hästar uppskjutes till höst-riksdagen och då inskränkes till verkliga behovet, varigenom anslaget skulle sjunka med omkring 470 000 kronor,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Alfred Nilsson m. fl.* (I: 208) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindström m. fl.* (II: 265), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att arméns medelinköpspris på hästar icke må understiga 2 400 kronor per häst samt att härav föranledd höjning av det under riksstatsens fjärde huvudtitel uppförda reservationsanslaget till remontering måtte vidtagas,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Spetz* (I: 209) och den andra inom andra kammaren av herrar *Widén* och *Utbult* (II: 134), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att under år 1957 skall av arméförvaltningen inköpas 380 varmblodiga remonter.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 264, I: 208 och II: 134.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 850 000 kronor.

För budgetåret 1952/53 beräknades medelinköpspriset för varmblodiga hästar till 2 000 kronor och för kallblodiga hästar till 1 700 kronor. För budgetåret 1953/54 beräknar arméförvaltningen motsvarande priser till 2 100 respektive 1 800 kronor.

Arméförvaltningen har vid sina beräkningar utgått från att motorise-

ringen av Norrlands artilleriregemente kommer att äga rum. Departementschefen räknar med att densamma skall genomföras men anser sig icke nu kunna taga ställning till tidpunkten härför. Denna fråga har dock enligt departementschefen icke någon större betydelse i vad avser anslagsberäkningarna under förevarande anslag för budgetåret 1953/54.

Enligt arméförvaltningen skulle utgifterna under budgetåret 1953/54 belöpa sig till i runt tal 1 530 000 kronor. Ämbetsverket har härvid räknat med ökade inköps- och försäljningssiffror. Enligt under hand inhämtade uppgifter torde det enligt departementschefen få anses befogat att räkna med att medelinköpspriset för kallblodiga hästar för nästa budgetår icke kommer att överstiga de priser, som lades till grund för innevarande budgetårs anslagsberäkningar. Till följd härav räknar departementschefen icke heller med någon höjning av inköpspriset för varmblodiga hästar. Vidare synes man enligt departementschefen kunna räkna med ett högre medelslaktpris för uttrangerade hästar än det belopp av 600 kronor för häst som arméförvaltningen utgått från. Med beaktande härav kan nettoutgifterna för nästa budgetår beräknas icke komma att överstiga 1 400 000 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår kan enligt departementschefen vidare nedbringas, om tillgänglig reservation å anslaget toges i anspråk. Av den vid utgången av budgetåret 1951/52 befintliga reservationen var vid berörda tidpunkt omkring 800 000 kronor odisponerade. Då därjämte omkring 200 000 kronor beräknas inflyta under budgetåret 1952/53 för exporterade remonter, skulle anslaget för budgetåret 1953/54 kunna uppföras med ett belopp av (1 400 000 — 800 000 — 200 000 =) 400 000 kronor.

Av hänsyn till hästuppfödarnas intressen beslöt 1950 års riksdag, att för arméns räkning årligen till och med år 1953 skulle inköpas 500 varmblodiga remonter, oaktat arméns årliga behov av sådana remonter är vida mindre än nämnda antal. Under åren 1954—1956 skall däremot, enligt beslut av 1951 och 1952 års riksdagar, för arméns räkning årligen inköpas 450 varmblodiga remonter (jfr. prop. 1952: 1, bil. 6, s. 85). För år 1957 har chefen för armén beräknat behovet av remonter till 380. Med hänsyn till hästuppfödarnas intressen anser emellertid arméchefen det kunna övervägas att även under år 1957 inköpes 450 remonter, ehuru vissa olägenheter är förenade därmed. Arméchefen — som beräknar att merkostnaden för inköp av 450 varmbloodsremonter i stället för 380 utgör minst 470 000 kronor per år — förutsätter därvid att de varmblodiga hästar, som icke kan utackorderas som draghästar, får försäljas.

De avsevärda merkostnader som enligt arméchefens beräkningar föranledes av att armén av hänsyn till hästaveln inköper flera hästar än som motsvarar behovet måste, framhåller departementschefen, onekligen inge betänkligheter. Frågans lösning på längre sikt måste därför enligt departementschefens mening ytterligare övervägas. I avvaktan på att så kan ske anser departementschefen sig, efter samråd med chefen för jordbruksdeparte-

mentet, böra förorda att antalet remonter, som skall inköpas under år 1957, bestämmas till 450. Departementschefen förutsätter härvid att det överskott av varmblodiga hästar, som uppkommer genom inköpen, får försäljas, i den mån överskottet icke kan tillföras ackorddraghästbeståndet.

Utskottet. Chefen för armén har beräknat arméns behov av varmblodiga remonter för år 1957 till 380 men anser det med hänsyn till hästuppfödarnas intressen kunna övervägas, att även under nämnda år inköpas 450 remonter. Departementschefen finner det betänkligt, att flera varmblodiga hästar anskaffas än som svarar mot behovet. I avvaktan emellertid på ytterligare undersökning av denna fråga förordar departementschefen i anslutning till arméchefens alternativt framförda förslag, att för år 1957 inköpas 450 remonter.

Utskottet vill framhålla, att enligt utskottets mening bör främst av ekonomiska skäl den med stöd av 1948 års riksdagsbeslut inledda reduktionen av antalet stamhästar vid armén fullföljas så långt detta är möjligt med hänsyn till behovet av hästar för fredsutbildningsarbetet. Utskottet anser vidare, att ett större antal remonter icke bör inköpas än som erfordras för att säkerställa arméns behov. Härav följer, att utskottet icke kan tillstyrka, att riksdagen nu binder sig för det av departementschefen angivna remontantalet. Om särskilda åtgärder erfordras till stöd åt den varmblodiga hästaveln, anser utskottet kostnaderna härför icke böra bestridas av medel under fjärde huvudtiteln. Av det nu anförda följer, att syftet i motionerna I: 209 och II: 134 kan i viss mån bli tillgodosett genom vad utskottet sålunda anført och föreslagit.

Motionerna I: 109 och II: 264, såvitt nu är i fråga, kunna av utskottet icke tillstyrkas.

För innevarande budgetår uppskattas medelinköpspriset för varmblodiga hästar till 2 000 kronor och för kallblodiga till 1 700 kronor. Departementschefen har för nästa budgetår räknat med oförändrade belopp. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att, såsom framgår av Kungl. Maj:ts proposition nr 121 till innevarande års riksdag angående särskilda stödåtgärder för hästaveln m. m., uppfödningkostnaderna för en varmblodshäst ha enligt en av hästavelsutredningen verkställd kalkyl uppskattats till omkring 3 000 kronor. I sitt av riksdagen i denna del godkända utlåtande nr 27 över nämnda proposition framhöll jordbruksutskottet, att lönsamheten av hästuppfödningen bleve avgörande för i vad mån de i propositionen avsedda stödåtgärderna komme att giva önskat resultat. Det pris, som armén betalade vid inköp av sina för fredsbruk nödvändiga kallblodiga och varmblodiga hästar, hade därför enligt jordbruksutskottets mening en viss reglerande betydelse, som icke borde förbises. Utskottet, som anser sig böra godtaga departementschefens beräkning av medelinköpspriserna, förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer denna fråga. Motionerna I: 208 och II: 265 avstyrkas alltså.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 209 och II: 134 ävensom med avslag å motionerna I: 109 och II: 264, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, besluta, att under år 1957 av arméförvaltningen skall inköpas det antal varmblodiga remonter, som erfordras för att säkerställa arméns behov;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 208 och II: 265 till *Armén: Remontering* för budgetåret 1953/54 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Stockholm den 21 maj 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar Karl Andersson, Näsgård, Pålsson, Bergh, Einar Persson, fru Lindström, herrar Birger Andersson, Lundqvist, Ragnar Persson, Edvin Thun, Bergman, Erik Svedberg, Olsén, Axel Andersson och Huss; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Lindholm, Eriksson i Sandby, Staxäng, fröken Elmén, herrar Widén, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Hansson i Skegrie, Löfroth, Gustafsson i Stockholm, Blidfors och Svensson i Stenkyrka.

Reservation

av herrar *Näsgård, Pålsson, Hansson* i Skegrie och *Svensson* i Stenkyrka, vilka ansett, att utskottet bort avstyrka motionerna I: 209 och II: 134 och att därför

dels andra stycket i utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»Utskottet finner den av departementschefen tilltänkta ytterligare undersökningen behövligen och anser, att riksdagen i avvaktan på resultatet av densamma bör i enlighet med departementschefens förslag besluta, att under år 1957 skola av arméförvaltningen inköpas omkring 450 varmblodiga remonter. Av det anförda följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 209 och II: 134.»

dels ock utskottets hemställan bort i nedan angivna del hava följande lydelse:

»a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 209 och II: 134 samt I: 109 och II: 264, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, besluta, att under år 1957 av arméförvaltningen skola inköpas omkring 450 varmblodiga remonter;»